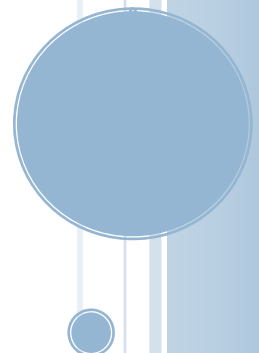

INTERNATIONALE MAASCOMMISSIE

Jaarverslag 2007

UITGAVE

Internationale Maascommissie

Palais des Congrès

Esplanade de l'Europe 2

B-4020 Luik

www.meuse-maas.be

INHOUD

Voorwoord van de voorzitter	3
De Internationale Maascommissie	5
Organigram	6
Vergaderingen in 2007	7
Werkzaamheden van de werkgroepen	8
Werkgroep “hydrologie / hoogwater”	8
Workshop ‘hoogwatervoorspelling Maas’	9
Werkgroep « coördinatie »	10
Opdracht voor de projectgroep “chemie”	11
Vorbereiding van de 3e Internationale Maassymposium	11
Werkgroep “monitoring “	12
Opdracht voor de projectgroep “ecologie”	12
Werkgroep “maatregelenprogramma en doelstellingen“	13
Opdrachten voor de projectgroep “chemie”	13
Opdrachten voor de projectgroep “ecologie”	13
Opdrachten voor de projectgroep “grondwater”	14
Waarschuwings- en alarmsysteem	15
Publicaties van de IMC sinds 2001	19

VOORWOORD VAN DE VOORZITSTER

Net als de voorgaande jaren heeft de Internationale Maascommissie zich in 2007 toegelegd op de uitvoering en het goede verloop van een aantal belangrijke taken.

Opnieuw vormde de tenuitvoerlegging van de Europese Kaderrichtlijn Water een van de centrale doelstellingen in de werkzaamheden. De landen / regio's hebben een gemeenschappelijk rapport over de totstandkoming van de monitoringprogramma's uitgebracht – niet vereist door de richtlijn – en hiermee het succes van de grensoverschrijdende coördinatie bewezen.

In 2007 hebben de werk- en projectgroepen zich behalve over de belangrijke kwesties voor het overkoepelende deel van het beheerplan eveneens over de maatregelenprogramma's gebogen. Voorbeelden hiervan zijn de vergelijking en bespreking van de nationale en regionale normen voor relevante grond- en oppervlaktewatervervuilende stoffen en overleg over een vrije vismigratie.

Tevens is er vooruitgang geboekt op het gebied van hoogwaterbescherming, met bijvoorbeeld een vergelijking tussen de methodes voor schaderisicokartering en een succesvolle workshop over de verbetering van de hoogwatermeldingen. De Europese richtlijn over de beoordeling en het beheer van overstromingsrisico's uit november 2007 plaatst de Internationale Maascommissie voor nieuwe uitdagingen. De IMC dient namelijk als platform voor de internationale coördinatie van deze richtlijn. Gelukkig kan hierbij worden teruggegrepen op vele jaren ervaring.

Onder de door de IMC behandelde onderwerpen bevond zich eveneens de incidentele verontreiniging. In dit verband is er een nieuwe werkgroep opgericht en is het waarschuwingssysteem vernieuwd en breder opgezet. Zo worden ook Duitsland en Luxemburg op dit systeem aangesloten.

De informatieuitwisseling met de 7 waarnemers is versterkt. Tevens is hun verzoek om verlenging van hun status als waarnemer ingewilligd en hebben zij onlangs gezelschap gekregen van een achtste organisatie. De contacten met de belangen- en gebruikersgroepen nemen een belangrijke plaats in, te meer daar de Europese Kaderrichtlijn bepaalt dat er naar een evenwicht tussen waterbescherming en watergebruik gezocht dient te worden.

Met genoegen stel ik vast dat er in 2007 weer veel is bereikt binnen de IMC. Er wachten ons echter alweer nieuwe uitdagingen, die wij alleen de baas kunnen door onze hechte grensoverschrijdende samenwerking vol vertrouwen voort te zetten.

Heide Jekel
Voorzitster

DE INTERNATIONALE MAASCOMMISSIE

Wat doet de Internationale Maascommissie?

De Internationale Maascommissie is het werk- en overlegplatform voor de internationale samenwerking en de coördinatie die nodig is om de ambitieuze milieudoelstellingen te kunnen bereiken van de Kaderrichtlijn Water (Richtlijn 2000/60/CE van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid).

Wie maken er deel van uit?

De Internationale Maascommissie bestaat uit de acht Partijen die het Verdrag van Gent hebben ondertekend: Duitsland, België, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest, Frankrijk, het Groothertogdom Luxemburg en Nederland. Verschillende niet-gouvernementele organisaties (WWF Belgium, Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, RIWA-Maas/Meuse, Union Wallonne des Entreprises, Stichting Reinwater, Inter-Environnement Wallonie, Union régionale du grand Est des Fédérations pour la Pêche et la Protection du Milieu aquatique) en intergouvernementele organisaties (Benelux Economische Unie) beschikken over een statuut als waarnemer bij de Commissie en nemen aan een aantal werkzaamheden deel.

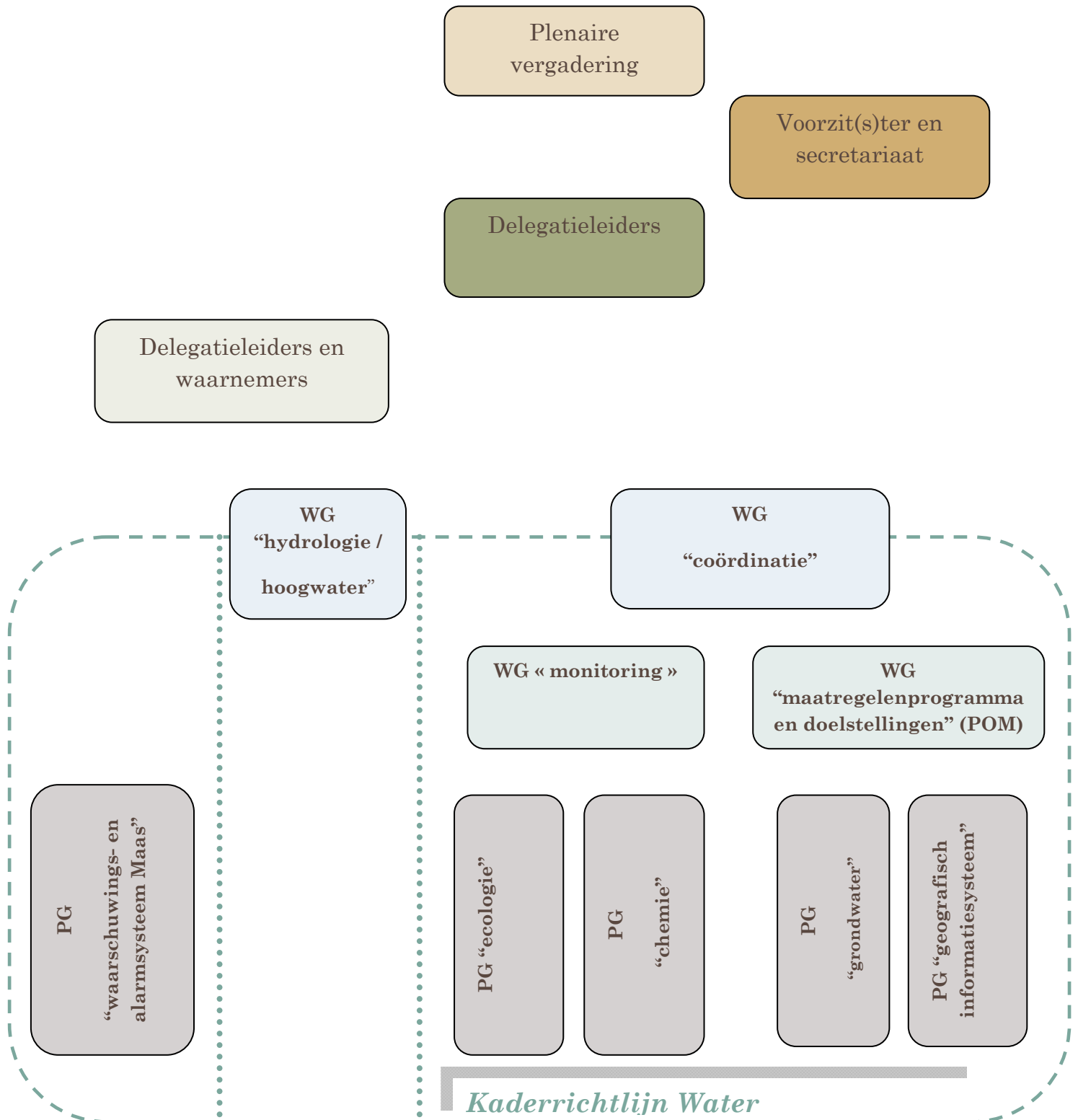
Hoe functioneert de IMC?

De Internationale Maascommissie beschikt over een vast secretariaat, dat is gevestigd in het Palais des Congrès in Luik. Het secretariaat bestaat uit een secretaris-generaal, de heer Mario Cerutti, een uitvoerend secretaris, de heer Paul Racot, en een secretariaatsassistente, mevrouw Laurence Tahay. Het secretariaat ondersteunt de Commissie in haar werkzaamheden.

PAUL RACOT, HEIDE JEKEL EN MARIO CERUTTI

ORGANIGRAM

WG = werkgroep   PG: projectgroep

VERGADERINGEN IN 2007

VERGADERINGEN IN 2007	VOORZITTER	AANTAL VERGADE- RINGEN
PLENAIRE VERGADERING	HEIDE JEKEL (DUITSLAND)	1
DELEGATIELEIDERSOVERLEG	HEIDE JEKEL (DUITSLAND)	3
DELEGATIELEIDERSOVERLEG EN WAARNEMERS	HEIDE JEKEL (DUITSLAND)	1
WERKGROEP “HYDROLOGIE / HOOGWATER”	ANDRE MAGNIER (FRANKRIJK)	5
WERKGROEP “COÖRDINATIE”	ERIC MARTEIJN (NEDERLAND)	3
WERKGROEP “MONITORING”	JEAN-PIERRE DESCY (WALLONIË)	5
WERKGROEP “MAATREGELENPROGRAMMA EN DOELSTELLINGEN”	THOMAS MENZEL (DUITSLAND)	2
PROJECTGROEP “WAARSCHUWINGS- EN ALARMSYSTEEM MAAS”	GERARD DE VRIES (NEDERLAND)	2
PROJECTGROEP “ECOLOGIE”	KRIS VAN LOOY (VLAANDEREN)	1
PROJECTGROEP “CHEMIE”	GERARD DE VRIES (NEDERLAND)	3
PROJECTGROEP “GRONDWATER”	GERTRUD SCHAFFELDT (DUITSLAND)	1
PROJECTGROEP “GEOGRAFISCH INFORMATIESYSTEEM”	XAVIER DEMARETS (WALLONIË)	0
TOTALE AANTAL VERGADERINGEN		27

PLENAIRE VERGADERING, PROVINCIEHUIS VAN CHARLEVILLE-MÉZIÈRES

WERKZAAMHEDEN VAN DE WERKGROEPEN

Werkgroep “hydrologie / hoogwater”

De werkgroep “hydrologie / hoogwater” is in 2007 tweemaal bijeengekomen: op 6 maart en op 18 september.

De conclusie van een gemeenschappelijke vergadering met de werkgroep “POM” was, dat:

- de voorzitter van de werkgroep “hydrologie / hoogwater” zou zijn werkgroep voorstellen om de praktijken in de onderzoeken naar en projecten tegen droogte en hoogwater in kaart te brengen. Elke delegatie zou hierbij een beschrijving moeten geven van de wijze waarop er telkens rekening wordt gehouden met de gevolgen voor de waterkwaliteit en het ecosysteem;
- de resultaten zouden vervolgens ter analyse worden overgedragen aan de werkgroep “POM”, die hierop haar bevindingen en verdere verwachtingen aan de werkgroep “hydrologie / hoogwater” bekend zou maken;
- aansluitend zou er een gemeenschappelijke vergadering van beide werkgroepen over dit onderwerp plaats kunnen vinden teneinde de gezamenlijke werkthema’s en de verwachte bijdrage van de werkgroep “hydrologie / hoogwater” aan de werkgroep “POM” vast te kunnen leggen;

Tijdens de vergadering op 18 september 2007 heeft de werkgroep zich eveneens gebogen over het voorstel voor een Richtlijn- van de Europese Raad en de Raad betreffende de beoordeling en het beheer van hoogwaterrisico’s. De huidige versie van deze tekst voorziet in een aantal coördinaties tussen de landen / regio’s. Met het oog op de toekomst en in de hoop alvast wat tijd te winnen voor het geval het voorstel in zijn huidige vorm wordt goedgekeurd, dringt de werkgroep aan op een besluit om de coördinatie in dit verband aan de IMC toe te vertrouwen en het mandaat van de werkgroep dienovereenkomstig aan te passen.

In de loop van 2007 hebben de delegaties de laatste hand gelegd aan het document “Vergelijking tussen de methodes voor schaderisicokartering” met daarin een overzicht van de verschillende methodes in de landen / regio’s voor de kwantificering, het beheer en de preventie van de gevolgen van hoogwater. Na goedkeuring door de plenaire vergadering is dit document publiek gemaakt (www.meuse-maas.be; rubriek Publicaties).

Workshop 'hoogwatervoorspelling Maas'

Op 19 november 2007 heeft in Luik een workshop over de methoden, modellen en technieken voor hoogwatervoorspelling plaatsgevonden. Hierbij is gesproken over de verbeteringen in de voorspellings- en waarschuwingssystemen sinds de goedkeuring, in 1998, van het internationale actieplan ter bestrijding van hoogwater.

Gebleken is dat alle landen / regio's in het stroomgebied van de Maas aanzienlijke vooruitgang hebben geboekt met de verbetering van de voorspellings- en waarschuwingssystemen in de strijd tegen hoogwater.

Tevens kwam uit deze workshop naar voren dat er prioriteit dient te worden gegeven aan de koppeling tussen de hoogwatervoorspellingen en het crisisbeheer enerzijds en aan een geautomatiseerde uitwisseling van voorspellingen van waterstanden en afvoeren tussen de verschillende instanties anderzijds.

CRUE DE LA MEUSE EN AMONT DE DINANT

Werkgroep « coördinatie »

In de loop van 2007 is de werkgroep “coördinatie” driemaal bijeengekomen.

In het kader van de multilaterale coördinatie van de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water heeft de werkgroep kennis genomen van de werkzaamheden van de overige werkgroepen.

Zo is het ontwerprapport over de coördinatie van de trend- en toestandmonitoringprogramma's van de Partijen in het internationale stroomgebieddistrict van de Maas besproken en becommentarieerd. Dit rapport is door de werkgroep “monitoring” ter goedkeuring voorgelegd aan de delegatieleiders.

Bij de samenstelling van het overkoepelende deel van het beheerplan voor het internationale stroomgebieddistrict van de Maas heeft de werkgroep “coördinatie” een beeld gekregen van de voortgang en de resultaten van de werkzaamheden van de verschillende werkgroepen van de IMC. Met name kan genoemd worden:

- de lijst met Maas-relevante stoffen;
- het onderzoek om te bepalen of fluoride al dan niet een Maas-relevante stof is;
- de door RIWA opgestelde lijst met risicostoffen voor de drinkwaterwinning uit de Maas;
- de harmonisering van de milieudoelstellingen;
- de harmonisering van de maatregelenprogramma's van de Partijen;
- de organisatie van een gezamenlijke workshop "economie" voor de Schelde, de Rijn en de Maas.

Afgaand op de ervaringen met een voor de Internationale Scheldec commissie ontwikkeld geografisch informatiesysteem (GIS) en rekening houdend met het mogelijke nut hiervan voor de coördinatie van de nationale en regionale beheerplannen voor het stroomgebieddistrict van de Maas, heeft de werkgroep de delegatieleiders voorgesteld om een soortgelijk systeem voor de Internationale Maascommissie op te zetten.

Gelet op de mogelijke synergieën tussen de maatregelenprogramma's van de Partijen in het streven naar de doelstellingen uit de Kaderrichtlijn Water enerzijds, en hun hoogwaterbeschermingsplannen en laagwatermaatregelen anderzijds, heeft de werkgroep ingestemd met de organisatie van een ontmoeting tussen de voorzitters van de werkgroepen “hydrologie / hoogwater”, “POM” en “coördinatie” om de bakens uit te zetten voor hun gezamenlijke werkzaamheden. Tijdens deze vergadering zijn de voorzitters het eens geworden over de organisatie van een gemeenschappelijke vergadering in de loop van 2008 op basis van een inventarisatie van de door de werkgroep “hydrologie / hoogwater” uit te werken hoog- en laagwaterbeschermingsprojecten.

Met het oog op de problematiek van het broeikaseffect en de gevolgen hiervan voor de economie en het milieu heeft de werkgroep de plenaire vergadering voorgesteld om een nota op te stellen met een overzicht van alle op dit moment beschikbare informatie over een mogelijke watertemperatuurstijging en de mogelijke oorzaken en gevolgen hiervan.

Opdracht voor de projectgroep “chemie”

- De projectgroep “chemie” is gevraagd om de informatie van de Partijen over de risicostoffen voor de drinkwatervoorziening bijeen te brengen en de bereikte resultaten te presenteren.

***

Voorbereiding van de 3e Internationale Maassymposium

Rond wereldwaterdag in maart 2010 zal het 3e Internationale Maassymposium in het Waalse Luik plaatsvinden. Het is de bedoeling om hier eveneens een juniorconferentie aan te verbinden.

In dit vooruitzicht is er in 2007 in de marge van de werkgroep “coördinatie” een organisatiecomité opgericht om de nodige voorbereidingen te treffen, de coördinatie in goede banen te leiden en geïnteresseerde scholen te helpen dit thema in hun lesrooster op te nemen.

Werkgroep “monitoring”

De werkgroep “monitoring” is in 2007 vijfmaal bijeengekomen. Dankzij het werk van de projectgroepen en de beschikbaarheid van de leden van de werkgroep “monitoring” kon de delegatieleiders tijdens hun vergadering in maart een definitieve versie van het “Rapport over de coördinatie van de toestand- en trendmonitoringprogramma’s in het ISGD Maas” worden voorgelegd. Na goedkeuring door de plenaire vergadering is dit verslag vervolgens openbaar gemaakt (www.meuse-maas.be; rubriek Publicaties). De samenstelling van dit rapport vormde in 2007 de voornaamste taak uit het mandaat van de werkgroep.

Vaststellende dat het mandaat vrijwel volledig was uitgevoerd, heeft de voorzitter het initiatief genomen tot een nieuw mandaatvoorstel als grondslag voor de toekomstige werkzaamheden. Na bespreking van dit voorstel is er inhoudelijk overeenstemming over bereikt. Het voorstel is in december 2007 goedgekeurd door de plenaire vergadering.

In september heeft de werkgroep zich verdiept in de ontwikkeling van het homogeen meetnet, waaraan in het mandaat een apart punt is gewijd. Na de formele goedkeuring van het mandaat is de werkgroep aan de slag gegaan om op basis van de nationale / regionale monitoringnetwerken overeenkomstig het Verdrag van Gent een aantal voorstellen te formuleren voor de oprichting, in het verlengde van het homogeen meetnet, van een monitoringssysteem voor de waterkwaliteit in het internationale stroomgebieddistrict van de Maas.

Tot slot heeft de werkgroep zich aan het eind van het jaar gebogen over haar bijdrage aan het overkoepelende deel van het beheerplan voor het stroomgebieddistrict Maas. Begin 2008 zal de werkgroep een flexibele structuur opzetten voor de samenstelling van haar bijdrage aan het overkoepelende deel van het beheerplan.

Opdracht voor de projectgroep “ecologie”

- In het kader van het biologische deel van het homogeen meetnet heeft de projectgroep “ecologie” een aantal elementen aangeleverd voor de follow-up.

Werkgroep “maatregelenprogramma en doelstellingen”

De werkgroep “maatregelenprogramma en doelstellingen” (POM) is tweemaal bijeengekomen: op 22 januari en op 25 oktober 2007.

In januari 2007 is het werkplan van de werkgroep “POM” uitgebreid met een aantal extra producten.

Het werkplan omvat nu onder andere diverse producten waar de werkgroep “POM” zich voor hoofdstuk 7 van het overkoepelende deel van het beheerplan (maatregelenprogramma’s) over dient te ontfermen. De synthese van de maatregelenprogramma’s betreft enerzijds de basismaatregelen en anderzijds de aanvullende maatregelen. Vier Partijen hebben intussen documenten ingediend waarin het onderscheid tussen beide soorten maatregelen beschreven staat. De meeste Partijen definiëren de basismaatregelen als alle noodzakelijke maatregelen voor de omzetting van het bestaande communautaire en nationale recht.

De delegaties hebben de stand van zaken opgemaakt omtrent de tenuitvoerlegging van de Kaderrichtlijn Water. In dit verband heeft een eerste uitwisseling van standpunten over de milieudoelstellingen, de termijnverlengingen en de uitzonderingen plaatsgevonden. Hier kan eveneens gebruik van worden gemaakt in de aanloop naar het latere overleg over hoofdstuk 5 van het overkoepelende deel van het beheerplan (milieudoelstellingen).

Opdrachten voor de projectgroep “chemie”

- De projectgroep “chemie” heeft zich beziggehouden met:
  - De basismaatregelen;
  - De coördinatie van de kwaliteitsdoelstellingen voor de Maas-relevante stoffen;
  - De vraag of fluoride al dan niet als een Maas-relevante stof dient te worden beschouwd.

Opdrachten voor de projectgroep “ecologie”

- De projectgroep “ecologie” is verzocht om:
  - Een plan van aanpak voor de vrije vistrek op te stellen;
  - De kwaliteitsdoelstellingen voor de biologische elementen te verzamelen en te coördineren.

Opdrachten voor de projectgroep “grondwater”

- De projectgroep “grondwater” is gemandateerd om:
  - Een lijst met waterlichamen op te stellen waarvoor bi- of multilaterale coördinatie nuttig wordt geacht;
  - De huidige kwaliteitsdoelstellingen of normen voor grondwater te inventariseren;
  - De bi- en trilaterale grondwatercoördinatie in kaart te brengen;
  - Een overzicht samen te stellen van de maatregelen voor de waterlichamen die de vastgelegde doelstellingen waarschijnlijk niet zullen bereiken;
  - De aanvullende maatregelen op een rijtje te zetten die noodzakelijk worden geacht om de vastgelegde milieudoelstellingen te halen.

WAARSCHUWINGS- EN ALARMSYSTEEM

Tijdens hun respectievelijke plenaire vergadering op 8 en 14 december 2006 hadden de Internationale Maascommissie (IMC) en Scheldecommissie (ISC) het voorstel van het Waals Gewest aanvaard om op 30 januari 2007 in Luik de 2e internationale workshop van de IMC-ISC over incidentele verontreiniging te organiseren.

De workshop vond plaats in het Vertbois-gebouw, de zetel van de Economische en Sociale Raad van het Waals Gewest (CESRW), en had meerdere doelstellingen:

- Concrete voorstellen uitwerken ter verbetering van de bestaande waarschuwings- en alarmsystemen, en
- De organisatie voorbereiden van internationale alarmoefeningen voor de Maas en de Schelde.

WORKSHOP OP 30 JANUARI 2007, CESRW, LUIK

Uit deze workshop kwam naar voren dat de verantwoordelijke waarschuwings- en alarmdiensten graag samen zouden werken met een netwerk van deskundigen om kennis en ervaring uit te kunnen wisselen en gemeenschappelijke alarmoefeningen uit te kunnen voeren.

Naar aanleiding hiervan hebben de delegatieleiders in maart 2007 ingestemd met de oprichting van een projectgroep “waarschuwings- en alarmsysteem Maas” en met de geografische uitbreiding van het waarschuwings- en alarmsysteem van de Maas naar alle incidentele verontreiniging met (mogelijk) grensoverschrijdende gevolgen via de hoofdstroom en zijrivieren van de Maas. Duitsland en Luxemburg nemen nu ook deel aan het waarschuwings- en alarmsysteem van de Maas.

De geografische uitbreiding van het waarschuwings- en alarmsysteem van de Maas dient echter nog wel een praktisch vervolg te krijgen. Er wordt een referentiekaart samengesteld op basis van overleg waarbij elke Partij te kennen geeft welke grensoverschrijdende rivieren zij in het waarschuwings- en alarmsysteem van de Maas wenst op te nemen.

Er is afgesproken om in het waarschuwings- en alarmsysteem van de Maas onderscheid te maken tussen drie soorten meldingen: “Alarm”, “Informatie” en “Zoekactie”. Momenteel wordt er gewerkt aan een nadere omschrijving van deze termen. Tevens zal er bij de alarmoefeningen een apart “Oefeningen”-formulier worden gebruikt om te kunnen zien hoe de communicatie verloopt. De formulieren zijn aangepast en de adressen van de hoofdwaarschuwingsposten van de Partijen zijn gecontroleerd, zodat het waarschuwings- en alarmsysteem van de Maas weer optimaal in de interne organisatie van de Partijen van de Maascommissie past.

De nieuw opgerichte projectgroep heeft unaniem geoordeeld dat de invoering van een vaste werkgroep de voorkeur geniet. In december 2007 heeft de plenaire vergadering hiermee ingestemd en is de projectgroep “waarschuwings- en alarmsysteem van de Maas” omgevormd tot de werkgroep “calamiteuze verontreinigingen”.

In het werkprogramma van de werkgroep is onderscheid gemaakt tussen veranderingsgevoelige taken (gebied, procedure en middelen) en continue taken (gebruik van het systeem). De werkgroep streeft ernaar om het waarschuwingssysteem steeds up to date te houden door middel van alarmoefeningen, workshops en werkbezoeken.

Bezoek van buitenlandse delegaties

Een Chinese delegatie met hoge vertegenwoordigers van het ministerie van Milieu, de Commissie van de Yangtse-rivier, de Commissie van de Gele Rivier en enkele Chinese provincies is tussen 16 en 30 juni 2007 ontvangen door een aantal Duitse, Belgische, Nederlandse en Europese overheidsinstanties.

Deze delegatie was op zoek naar voorbeelden en aanknopingspunten voor een beter waterbeheer in China, een land dat te kampen heeft met ernstige vervuilingsproblemen en bodemerosie.

De IMC had de eer een dag in het programma van de delegatie te organiseren. De ochtendsessie vond plaats in het Palais des Congrès en stond in het teken van een aantal presentaties over de oprichting, de werkwijze en de taken van de Maascommissie. 's Middags werd er een bezoek gebracht aan de Universiteit de Liège. De Chinese delegatie toonde veel belangstelling voor de behandelde onderwerpen.

BEZOEK VAN DE CHINESE DELEGATIE, JUNI 2007

Daarnaast heeft de **Nederlandse niet-gouvernementele organisatie 'Stichting Reinwater'**, één van de waarnemers bij de Internationale Maascommissie, de aandacht willen vestigen op het vele zwerfvuil in de Maas.

In juni 2007, na de jaarlijkse vergadering van delegatieleiders en waarnemers, is het schip 'Reinwater' aangemeerd bij het Palais des Congrès in Luik. Vijfentwintig kinderen van 10 tot 12 jaar uit Meers (Nederlands Limburg) waren hierbij aanwezig om de voorzitter van de IMC het rapport over hun eigen onderzoek naar zwerfvuil aan te bieden.

Bij deze gelegenheid viel de voorzitter de eer te beurt om het 'Maasmannetje', een groot kunstwerk dat de kinderen zelf hadden gemaakt, plechtig te onthullen. Dit bijzondere beeld bestaat volledig uit zwerfvuil uit de Maas.

HET "MAASMANNETJE"

Het Maasmannetje bracht de volgende boodschap met zich mee: "Ik ben in de Maas gedoken en kwam er met een jas vol zwerfvuil weer uit. De Maas is erg mooi, maar helaas ook erg vies. Het vuil op mijn jas komt door de slechte manier waarop de mensen met de Maas omgaan. Ik vraag me af waarom de mensen zoveel troep in de Maas gooien. Hun afval is schadelijk voor de vissen en de andere dieren in de Maas. Ook de oevers hebben eronder te lijden. De bomen en struiken zitten onder het plastic en het gras ligt vol banden, flessen, schoenen en allerlei andere rotzooi. Ik hoop dat er ooit alleen nog maar prachtige waterranonkels aan mijn jas blijven hangen... Dat is wat ik met mijn aanwezigheid duidelijk wil maken!"

PUBLICATIES VAN DE IMC SINDS 2001

2007	Rapport over de coördinatie van de toestand- en trendmonitoringprogramma's
	Vergelijking tussen de methodes voor schaderisicokartering in het internationaal stroomgebieddistrict Maas
2006	Jaarverslag 2005
	Verslag van het 2 ^e internationale Maassymposium
2005	Jaarsverslag 2004
	Resultaten van het homogeen meetnet 2004
	Het internationale stroomgebieddistrict van de Maas: een toestandsbeschrijving (brochure) (ook in het Engels)
	Het internationale stroomgebieddistrict van de Maas: Analyse, overkoepelend rapport (ook in het Engels)
	Hoogwater: 2e fase Actieprogramma Maas
2004	Resultaten van het homogeen meetnet 2003
	Rapport over de kwaliteit van de Maas
	Brochure "pesticiden"
	Jaarverslag 2003
	Biomonitoring (1998-2001) (alleen in het Frans)
2003	Jaarverslag 2002
	Resultaten van het homogeen meetnet 2002
	Resultaten van het homogeen meetnet 2001
	First International Symposium on the River Meuse – Proceedings (alleen in het Engels)
2002	Actieplan Hoogwater Maas – Voortgangsrapportage
	Resultaten van het homogeen meetnet 2000*
	Inventaris van het ecologisch herstel van de Maas*
	Hindernissen voor de vistrek*
	Tussenrapportage 2001 "Actieprogramma Maas"*
2001	Resultaten van het homogeen meetnet 1999*
	Trekvis in de Maas – stand van zaken in 1999*
	<i>* niet beschikbaar in het Duits</i>

